

Blad^{et}

Nyt fra bibliotekets kulturskov

I fængsel med din favoritforfatter?

Vi ser frem mod Krimimessen, hvor du blandt andre kan opleve Jussi Adler-Olsen.

Læs højt for børnene

Hvorfor læse? Og hvordan får man børnene i gang? Tips og tricks til dig.

Hygge og uhygge i Norden

Din guide til nordiske bøger og film som er hyggelige - eller uhyggelige!

Brug hænderne!

Vil du være en del af vores værksted - og vil du lave din egen macramé?

Vinterbergs bagkatalog

Hvad gik forud for filmen *Druk*? Vi har taget et kig på instruktørens andre film.

Gratis!
44 siders kultur til dig

Alt det vi er fælles om

Tillykke med dit og vores nye magasin. 'Bladet' er et magasin, der sætter alt det, vi er fælles om på Horsens Kommunes Biblioteker i fokus. For selvom du via teknologien kan have et helt bibliotek i lommen, kan det aldrig erstatte det fællesskab, den nærhed og de oplevelser, du møder på det fysiske bibliotek. Uanset om du er til hygge eller uhygge, krimi eller fællessang, podcast eller autofiktion, så har vi altid et tilbud til dig.

Book møderum eller byg en robot

Med Bladet håber vi også at gøre dig nysgerrig på det, der ikke handler om vores materialer og arrangementer. F.eks. mødeaktivitet, studierum, brætspil, legeplads, gaming, strikkeklub eller bare fred og ro til at læse. En tankegang, vi har bredt ud til alle 7 biblioteker. Du kan f.eks. altid booke vores studie- og møderum eller en foredragssal. Eller hvad med at besøge vores værksted, hvor vi bl.a. byder på upcycling, robotbygning og workshops? Det hele er selvfølgelig uden abonnement og uden forpligtelser, ligesom alt det andet, du kan opleve på Horsens Kommunes Biblioteker.

Tank op på læselyst

Men midt i al det, som biblioteket også kan, må vi ikke glemme læsningen. For gennem læsning lærer man, at forstå sig selv og andre bedre. Man får kendskab til

gamle ideer og finder på nye. Når man læser, vokser man ind i et fantastisk fællesskab af andre læsende og skrivende mennesker.

"...gennem læsning lærer man, at forstå sig selv og andre bedre. Man får kendskab til gamle ideer, og finder på nye."

Vi glæder os derfor til at møde dig på biblioteket, dit moderne forsamlingshus, uanset om du skal benytte vores mange services og arrangementer eller tanke op på brændstof til læselysten. For biblioteket er et hus, hvor der er både rum til fællesskab, højt til loftet og plads til fordybelse.

Med venlig hilsen

Claus Hagstrøm Hansen
Biblioteksleder

Svært ved at læse? Alle artiklerne i magasinet findes også på www.horsensbibliotek.dk/bladet21, hvor du kan bruge skærmlæser og lignende.

Udgiver

Horsens Kommunes Biblioteker
Tobaksgården 12
8700 Horsens

Redaktion

Claus Hagstrøm
Morten W. Rasmussen
Pia Andersen
Anne Scheffmann

Tryk

Grafisk Forum, Horsens

Ansvarshavende redaktør

Claus Hagstrøm,
Biblioteksleder

Oplag

1500 stk.

Design/layout

Morten W. Rasmussen

Forsidefoto

Forfatter: Jussi Adler-Olsen
Fotograf: Rasmus Schou.

Musik til arbejdet - inspiration til dig:

Mens vi arbejdede på dette magasin, lyttede vi bl.a. til Mew, Fenn Rosenthal, Ane Bruun, Joseph Arthur, Sufjan Stevens, The Minds of 99, R.E.M., Chip Taylor og Elliott Smith.

Digtet på bagsiden...

...er fra Rasmus Nikolajsens *Tilbage til naturen*, 2016. Vi holder meget af digtene, der bl.a. undrer sig over menneskets rolle i naturen. En stor tak til Rasmus for at vi må bringe digtet.

Horsens Kommunes Biblioteker

08

04 | Ny luft under læselysten

8 strengt personlige anbefalinger, som nok skal sætte gang i læselysten hos store og små.

06 | Læs med og for dine børn

Hvorfor skal man egentlig læse? Og hvordan får man børnene i gang? Tips og tricks til dig.

08 | Lys eller mørke?

Vi guider dig gennem hygge og uhygge i nordiske bøger og film.

24

16 | Ramt af Knausgård

Hvordan har denne norske forfatter kunnet lægge såvel læsere som anmeldere ned af begejstring?

20 | I fængsel med din favorit...

Vi tager temperaturen på nordens største messe for kriminallitteratur og ser frem mod jubilæet i 2022.

23 | Morgensang?

Læs hvad det er, og hvordan du kan være med.

24 | Børn er de bedste kritikere

Kim Holm har udsmykket børnebiblioteket med både kunst og trolde-skulptur. Men hvem er han?

32

38

26 | Vinterbergs bagkatalog

Vi har kigget på Oscar-vindende Thomas Vinterbergs film og giver en introduktion.

32 | Fantasy fra Østen...

Fantasy bygger næsten altid på vestlig kultur, men der er et nybrud på vej, for fantasy vokser i øst.

06

34

34 | Skær, print eller tryk

Vores værksted er toptunet og mangler bare dig og din hobby. Gå i krig med krea, posterprint eller upcycling.

38 | Tag din kultur med i skoven

Vi har sat lyd til kulturen og laver podcasts på biblioteket. Måske skal du være med?

26

40 | I læsningens forsamlingshus

Vi ser tilbage på de to første udgaver af Litteraturdage... og frem mod den tredje udgave i 2022.

Ny luft under læselysten

Der er heldigvis ikke meget varm luft over vores 8 anbefalinger til dig, men store oplevelser og rejser til eventyrlige steder – både virkelige og opdigtede. Del dine bedste læseoplevelser på [#horsenslæser](#).

Tekst: Horsens Kommunes Biblioteker | Foto: Taryn Elliott/Pexels

2

Fremragende...

Jonas T. Bengtssons *Fra blokken* er en fortælling om tre venner, der vælger hver deres vej i livet. Den ene forsvinder, og hvad er der sket? Du kan tage drengene ud af blokken, men ikke blokken ud af drengene.

– Lida Wengel

1

Novella til lommen

Den kinesiske forfatter Sun Pins *Uendelig lidelse* er en interessant lille roman eller novella. Fremmedartet men også meget fascinerende. Hovedpersonen opsøger en embedsmand og forsøger at indynde sig for at få en ny og større lejlighed. Hun får dog ikke held med sit forehavende, og det ender grueligt galt...

– Vibeke Johansen

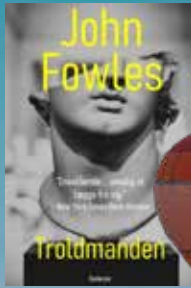

3

Blender-fantasy

Hæld en sjat troldmandsskole i blenderen, tilsæt en dl. træningslejr, en spiseske forsvundet bror, 200 g. social ulighed, en teskefuld venskab og rigeligt med rige møgunger. Tænd blenderen og lad den køre i 10 sekunder. Voila! *Amari og nattens brødre* af B. B. Alston. Spændende fantasy. Fra 11 år.

– Anna Mathilde Nielsen

5

30 timers lydbook

Jeg har båret *Troldmanden* af John Fowles med mig i det meste af mit voksne liv, alligevel har jeg kun læst bogen én gang som helt ung. Jeg husker, at jeg læste og læste, og for hver side forstod jeg mindre og mindre. Dog drev en gennemgribende undren mig: hvad er det, der foregår? Fowles er en stor fortæller i engelsk litteratur.

– Vibeke Johansen

Lyt til nyt
hver uge i vores
podcast

7

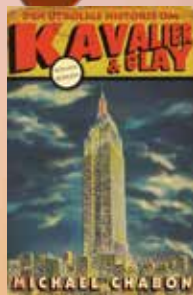

Ballonskipper

Hvordan mon det er at flyve med en luftballon? Hvordan styrer man den, og hvordan mon man får den ned på jorden igen? Fagbogen *Luftballon* beskriver de første forsøg med at få en luftballon til at flyve – det skete for næsten 300 år siden. Fra 6-9 år

– Morten Walther Rasmussen

6

80% chokolade?

Humor, underfundighed, detaljerighed og menneskelig indsigt går hånd i hånd i Michael Chabons *Den utrolige historie om Kavaller & Clay*. Han skriver som 80% chokolade – det er næsten for godt. Kort fortalt flygter Joe fra Prag før krigen og ender hos sin fætter Sammy i New York. Af nød begynder de at tegne og får stor succes med helten Eskapisten. Bogen fik en Pulitzer-pris i 2001.

– Morten Walther Rasmussen

4

"Frankly, my dear..."

"...I don't give a damn." Replikken er nok en af de mest ikoniske i sydstatsromanen/filmklassikeren, *Borte med Blæsten*. I årevis har mænd og kvinder sukket over Vivien Leigh og Clark Gable aka Scarlett O'Hara og Rhett Butler, som tilsyneladende elsker at hade hinanden. Noget tyder på, at vi aldrig bliver færdige med romanen fra 1936.

– Vibeke Johansen

8

Hullerikker...

...er 7 cm høje væsner, som bor i træer. Birk og Ask rejser afsted for redde Ella fra Kragekongen. Masser af spænding og natur – og det er hyggeligt at læse en længere historie for de yngste. *Heltmod og kragelort* af Josefine Ottesen er fra 5 år.

– Anna Mathilde Nielsen

Læs med og for dine børn

Højtlesning for børn kan en masse. Her fortæller Anna om de mange fordele – øverst på hendes prioriteringsliste står der ro og nærvær. Derudover har læsningen også potentiale når det kommer til børnenes ordforråd og skolearbejde.

Af Anna Mathilde Nielsen | Foto: Pexels

Jeg talte for nyligt med en nybagt far, som fortalte, at han kunne huske, da han selv var barn og hans mor tog ham med på biblioteket. Hans beskrivelse var noget i retningen af "Hun sad bare og læste for os." Implicit i de ord ligger alt det, som hans mor *ikke* gjorde. Hun satte ikke vasketøj over, hun tjekkede ikke sin telefon, hun skulle ikke lige skifte ble på lillebror. Hun sad bare og læste for dem.

"Men tænk lige på, hvor mange forskellige ord, vi ikke bruger i hverdagen, når vi taler med hinanden. Tapir. Rumraket. Stangspring. Vindeltrappe. Drypstenshuler."

Hygge, ro og nærhed

Den ro, koncentration og nærhed det kræver at læse højt – den er uundværlig. Og det er den måske især i dag, hvor vi hele tiden bliver bombarderet med hurtige indtryk. En snap, en sms, et opslag på SoMe, en iPad med Ramasjang. Og samtidig er hverdagens travlhed den samme som altid: Man skal gå på arbejde, lave mad, rydde op... Tit foregår ting sådan lidt med venstre hånd.

Book højtlesning til din institution på hjemmesiden

Kender du, når man lige får råbt "sikke en fin tegning!" over skulderen, imens man sætter tallerkener i opvaske- ren – og så tager sig selv i det? Jeg vil meget hellere være den mor, der sætter sig ned, faktisk kigger på tegningen og spørger, om det er en bus eller en krokodille?

I det perspektiv er bøgerne et godt bud: De tvinger os til at lægge det andet fra os, sidde tæt sammen og dele en oplevelse. Og er det ikke en af de vigtigste ting i livet? At huske at være sammen med sine allerkæreste en gang imellem.

Empati og fantasi

I bøgerne møder vi ord, vi ikke bruger i det almindelige hverdagsliv. Og lidt på samme måde er det med empatien og fantasien. Vi kender vores egne følelser. Og måske også følelserne og tankerne hos vores familie og venner, selv om det faktisk ikke engang er sikkert. Men når man læser en bog, så får man præsenteret verden fra en andens synspunkt. Måske er det én, der minder om os selv, men det kan også være én, der er helt anderledes. Vi hører om andre steder, kulturer, situationer, oplevelser. Det er med til at udvikle vores empati og vores fantasi.

Læseglæde

Nu er vi kommet til læseglæde, det lyder måske lidt langhåret. Hvorfor er dét nu vigtigt? Det skal man da ikke bruge ret tit i sit voksenliv!

Nja, altså. For os som læser bøger i vores fritid, så er det jo en vigtig del af livskvaliteten at kunne dykke ned i en god bog. Men derudover, ja, så prøv at tænke på de mange år, dine børn skal tilbringe i skolesystemet. Der er læseglæde en nyttig ven at holde i hånden. De børn, som er vant til bøger og som på forhånd forventer, at læsning er noget rart og spændende, har lettere ved at lære at

Bajads

læse og finde glæden i det. Vi ved alle sammen, hvor ledt det er at trække sig igennem lektierne, hvis man ikke kan lide det.

Og så en ekstra pointe: Det er rigtig vigtigt at blive ved med at læse højt, også når børnene kan selv. Når børn sidder i de små klasser og kæmper med "Ib og en sø", så forstår de jo meget mere end den simple tekst – de kan bare ikke læse mere komplicerede tekster endnu. Så de risikerer at tabe glæden ved at læse, hvis forældrene ikke bliver ved med at fodre dem med historier, som sætter deres fantasi i gang og giver dem lyst til at kæmpe videre med læsningen.

Boost dine børns ordforråd

Jamen, jeg kan blive ved med at trække fordele ved læsningen frem. Men jeg lover, at det her bliver den sidste. Nu, hvor vi HAR bevæget os over dørtærsklen til skolen, så har forskningen nemlig gode nyheder til de forældre, der læser højt for deres børn.

Fusentast

"...hvis man sammenligner 5-årige, som har fået læst én bog om dagen, med 5-årige, som ikke har fået læst højt, så har den første gruppe i gennemsnit mødt 290.000 flere ord end dem, som ikke får læst højt."

Løsøre

Jeg læste for nylig en artikel i Kristeligt Dagblad, hvor det fremgik, at hvis man sammenligner 5-årige, som har fået læst én bog om dagen, med 5-årige, som ikke har fået læst højt, så har den første gruppe i gennemsnit mødt 290.000 flere ord end dem, som ikke får læst højt.

Jeg skal ikke gøre mig klog på, hvordan i alverden man har målt det. Og det præcise tal er egentlig ikke vigtigt i denne sammenhæng. Men det korte af det lange er: At læse bøger er med til at udvide ordforrådet hos både børn og voksne.

Hvordan kan det være?

Vi tager et eksempel. Måske sidder vi rundt om spisebordet og snakker om, hvad vi har lavet i dag. Én har været i skoven med børnehaven. Én har haft en kedelig matematiktime. Én har været til møder hele dagen. Men tænk lige på, hvor mange forskellige ord, vi ikke bruger i hverdagen, når vi taler med hinanden. Tapir. Rumraket. Stangspring. Vindeltrappe. Drypstenshuler. Bøgerne hæver os op over vores hverdagsprog.

Ordforråd giver overskud til at lære nyt

Det store ordforråd har vi brug for! Det er rart at kunne udtrykke sig præcist både om ting og følelser og tanker, når man omgås andre, uanset om det er, fordi man prøver at få de andre børn med på en leg, eller om det er fordi, man er ved at idéudvikle et nyt koncept på sit arbejde. Og så er mange ord i rygsækken en meget stor hjælp for den lille skolestarter. Det er svært at lære at læse. Man skal holde styr på alle bogstaverne og det rent læsetekniske, og så er det rart ikke at skulle kæmpe med en masse nye ords betydninger og udtale samtidig. 📖

Højtlesning giver ro, koncentration og nærhed.

Tips & tricks til højtlesningen

Der findes ikke et hack, så du på magisk vis kan læse bøger, imens du lægger vasketøj sammen. Der er kun én vej frem, og det er at prioritere det.

Godnathistorie

Læs godnathistorie. De fleste har alligevel et putte-ritual og læsning er en god måde at skabe ro i kroppen, så det er smart lige inden sengetid.

Skærm forbudt

Vælg et bestemt tidsrum på dagen eller bestemte ugedage, hvor skærme er forbudt. Det gør, at man søger andre muligheder fx bøgerne.

Brug bøgerne

Prøv, hver gang børnene spørger om noget (fx hvor meget kød spiser en løve om ugen?), at finde svaret i en bog i stedet for på internettet.

#horsenslæser

Lys eller mørke?

Om hygge og uhygge i Norden

Det er hyggeligt at blive holdt om under en lun dyne – men uhyggeligt, hvis man vågner op og ikke ved, hvem der holder! Vi guider dig gennem hygge og uhygge i nordiske bøger og film, og så er det op til dig, om du går med lyset eller mørket.

Af Janus Andersen, Jette S.F. Holst og Nina Wegner | Foto: Stein Egil Liland/Pexels

Lær mere | Om nordlys

Fænomenet nordlys har været betragtet både som hyggeligt og uhyggeligt. Romerne mente det var Aurora som klargjorde himlen til solopgang, andre mente det var et varsel fra Gud om en snarlig straf for menneskers synder. I Norden holder vi fast i, at man ikke må fløjte, mens der er nordlys – for så vil nordlysets ånder stige ned og hive os med til dødsriget...

Kilde: *Nordlys*, Tina Ibsen

Der er ikke langt fra hygge til uhygge. Sprogligt skal der bare et lille "u" til – og hvis man trækker det "u" lidt ud, er det den samme lyd, de døde laver i mørket, mens de ryster deres lænker. Som læsere har vi forskellige præferencer: nogle elsker den varme, litterære omfavnelser, andre de kolde knokkelfingre. Er du til feel-good eller gru? I det følgende er valget dit, når vi præsenterer fortællinger, der parvis har noget tilfælles, men stemningsmæssigt udvikler sig helt forskelligt.

”En dag skal han føre tilsyn med fårene på Helgas gård, og det bliver ikke kun fårene, som får tjekket musklernes styrke og kødfuldhed.”

1. Temperaturen stiger

Uhygge: Der er gang i ovnen i Matias Faldbakkens *Vi er fem*. Det er dog ikke brød, der bliver bagt, men en ganske særlig blanding af ler og kemi tilsat lidt wifi-stråling og en nat på alkohol og stoffer. Det, der kommer ud af det, er ikke en surdej, man kan fortælle om på Instagram, men et sært væsen, der går egne veje. *Vi er fem* er historien om Tormod og Siv, der ikke lever et liv uden problemer, men dog får det til at fungere. Lige indtil familiens elskede hund forsvinder. Til leret bliver bagt. Til det nyeste medlem af flokken begynder at skubbe sig langsomt rundt og hjælpe til. Det er en ganske særegen udgave af Frankenstein, der på norsk grund starter genkendeligt men langsomt kvabber sig ud i en mere og mere skævt situation. Det er en bog, der på en og samme tid fascinerer, underholder og skræmmer en lille smule.

Hygge: Der er også hedt i Bergsveinn Birgisson's roman *Svar på Helgas brev*, men her er det Bjarni, der bager på frodige Helga. Romanen foregår i Island og er et brev til Helga skrevet af den 90-årige Bjarni. Bjarni og Helga var 60 år tilbage i tiden naboer og bosat i en af Islands øde egne. Ud over at passe sin gård og sine får var Bjarni ansat som kommunal foder-tilsynsførende. En dag skal han føre tilsyn med fårene på Helgas gård, og det bliver ikke kun fårene, som får tjekket musklernes styrke og kødfuldhed.

Historien om Helga og Bjarnis kærlighed og erotiske besættelse er både bevægende og stærkt humoristisk fortalt. Kun ganske kort tid har de sammen, hvor de udlever

deres kærlighed. Så sker der noget som sætter en stopper for forholdet. Det er en hyggelig, erotisk og humoristisk fortælling fra en ødemark, hvor naturen i vinterkulden lukker helt ned for almindeligt samvær.

2. Ud i naturen

Uhygge: Hovedpersonen i Tor Even Svanes roman *Skam-skudt* er en ung dyrlæge, som skal overvåge jagten på sæler på Grønland og sørge for, at den foregår under ordentlige forhold. Hun er udpeget som inspektør på et fangstskib, og fortællingen foregår på en båd fyldt med mænd. Der er fra start lagt op til konflikt på alle niveauer. Det handler både om forskellige kulturer og klasseforskelle. Den unge dyrlæge taler ikke samme sprog som mændene, og frem for alt er holdningerne til naturen og til opgaven helt forskellige. Truslerne ligger lige under overfladen, og en ubehagelig undertone fornemmes fra første side. Det er en letlæst, gysende is-thriller om kvinder, mænd, magt og blodig jagt.

Hygge: Naturen byder på forundringsmuligheder, uanset hvordan man indstiller blikket – fra de store vidder, der holder himlen oppe, til de bittesmå svirrefluer, som man skal lede efter for at se. Fredrik Sjöberg indstiller blikket på de små ting i *Fluefælden* og tager læseren med til en lille svensk skærgårdsø og livet der. *Fluefælden* er første bind i Sjöbergs selvbiografiske trilogi og fortæller om, hvordan det er at være samler og samle på svirrefluer. Det er en bog, der formår at sætte farten helt ned og indstille blikket på det mindste, men alligevel fortælle en historie om alt det, der kommer deraf. Sjöberg er en vidende guide, der fører læseren frem og tilbage i tiden, mens han med næsten hypnotiserende stemme fortæller om fluer og livets mening.

3. We are family

Uhygge: I Stina Jacksøns krimi *Sommermørke* kommer vi både tæt på den øde nordsvenske natur og på en ulykkelig familiefar. Lelle er besat af at finde sin forsvundne 15-årige datter. Næsten hver aften kører han vejene tynde i de Norrlandske skove i håb om at finde spor efter sin datter Lina, som forsvandt sporløst tre år tidligere. I en parallel-historie hører vi om den unge Meja, som netop er flyttet til en lille landsby i Nordsverige sammen med sin mor. Mejans mor har valgt at flytte ind hos en mand, som hun har mødt på nettet, og Meja er ikke glad for situationen. Ensomhed og mangel på kærlighed bringer Meja i armene på landsbyens flotteste fyr, og hun flytter ind hos hans familie. *Sommermørke* er en velskrevet psykologisk thriller og blev kåret til årets svenske krimi i 2018.

Hygge: Christina skal besøge sin jyske svigerfamilie for første gang, og det er hun ikke ubetinget begejstret for. I Søren B. Kristensens roman *Jylland tur-retur* er der humor og julehygge på tapetet. Christina bor på Vesterbro og har aldrig haft lyst til at forlade storby-

en. Men nu er hun flyttet sammen med kæresten Morten, og det går rigtig godt. Det eneste minus er, at han kommer fra Vestjylland, og at hun har lovet at tage med ham hjem til jul. Selvom Christina er overbevist om, at Jylland er et sted uden mobildækning, ordentlig mad og fyldt med religiøse bonderøve uden humor og stil, kan hun ikke længere undgå at besøge sin jyske svigerfamilie. Og det kommer der en hel del sjove episoder ud af. *Jylland tur/retur* er en underholdende historie om kærlighed, fordomme og ikke mindst pinlige forviklinger.

4. Ensomhed?

Uhygge: *Lille Fugl* er ikke helt alene, men det føles sådan på de lange aftener. Det gamle, mørke hus knager omkring ham – nogle gange skræpper hans gamle mor fra sin seng – og måske er de derude. Dem.

Lille fugl er en tegneserie af de to finner Lauri og Jaako Ahonen, og det er en skummelt gribende affære. Vores hovedperson er alene, ikke for at pakke sig ind i et tæppe foran pejsen med en kop varm chokolade, men fordi verden derude er "Åh så ond". Og verden lægger sig om huset og om Lille Fugls liv og trykker sig tættere og tættere ind. På samme måde kravler historien under huden på læseren og sitrer for øjnene af én – og ender som et af de sjældne værker, hvor man har lyst til at græde med hovedpersonen og lukke døren til verden.

Hygge: Du slapper af, fri for andre menneskers krav og overladt til dine egne tanker. Det er nu, du finder ud af, om du er godt selskab. I Kristin Marja Baldursdottirs roman *Havblik* står hovedpersonen Flora med netop den udfordring. Hun er blevet fyret fra sit arbejde, som hun har passet omhyggeligt gennem 30 år, og hun er vred. Hun er også ked af det og på kanten af en depression. Sønnen og svigerdatteren tilbyder hende et arbejde i en lille bygd i det øde og barske Vest-Island. Hun får til opgave at male en feriehytte, hvor hun kan bo, mens hendes lejlighed i Reykjavik udlejes til turister.

Flora flytter ind og går straks i gang med malerarbejdet. Det er vinter, og hun er ensom, men møder en organist og flere udenlandske kvinder, som arbejder på den lokale fiskefabrik. Kvindernes personlige fortællinger folder sig ud, og det viser sig, at de alle har smukke sangstemmer. *Havblik* er en varm og rørende roman om kvindeliv, musik og venskaber på tværs af kulturer.

5. På med camping-habitten

Uhygge: For mange er barndommens campingture prentet i hukommelsen i et lyserødt skær, men den tur, fire venner tager på i Steinar Bragis roman *Højlandet*, er alt andet end idyllisk. I tiden lige efter finanskollapset i Island har de gamle venner Ravn og Egil genoptaget kontakten. Sammen med deres kærester beslutter de at tage på roadtrip i det islandske højland. Turen går dog ikke som planlagt. De kører forkert i mørket og tågen og ender langt ude i ingenting, hvor de totalskader bilen. Midt i ødet finder de et hus beboet af et ældre ægtepar,

som tilbyder, at de fire venner kan overnatte og låne deres bil til at komme tilbage til civilisationen næste dag. Men så let går det ikke.

Steinar Bragi har skrevet en skræmmende roman, som Bo Tao Michaëlis kaldte: "[...] en psykologisk gyser i den stil, hvor intrigen svinger mellem spøgelsesagtige rædsler og psykologisk realisme."

"For mange er barndommens campingture prentet i hukommelsen i et lyserødt skær, men den tur, fire venner tager på i Steinar Bragis roman *Højlandet*, er alt andet end idyllisk."

Hygge: I *Sorg og camping* skriver Lone Hørslev om dansk hverdag. Gunnhildur er forsvundet, men det viser sig snart, at Gunnhildur simpelthen er stukket af fra sin selvhøjtidelige mand Thomas. Vi befinder os i den jyske provins i nærheden af Ringkøbing i 80'erne, hvor ord som sodavandsmaskine, walkman, moviebox og kartoffelkur var helt almindelige. Vi følger de fem hovedpersoners tanker, bl.a. Mariannes glædesfyldte erindringer om en campingtur med nøgenbadning, som dog ikke helt kan fortrænge den følelse af kærlighedsløs fastlåsthed og sorg, som er hendes virkelighed lige nu. Det handler om hverdag og pligter, men det er alligevel sjovt og hyggeligt at læse om nisselandskaber og gale katte på loftet.

6. Det store hvide

Uhygge: Liselotte Michelsens debutroman *Isfald* er en sne-gyser, som får blodet til at rulle hurtigere. Hovedpersonerne hedder Erik og Monica og mødes ved et middagsselskab. De er begge fanget i et utilfredsstillende hverdagsliv, og mødet åbner nye muligheder for dem. Erik har en drøm om at nå til Nordpolen, og Monica vil gerne ud af sit ikke særligt velfungerende familieliv med mand og barn. I hvert fald for en kort periode. Hun bærer rundt på et traume, som forfølger hende dag og nat. Måske kan en strabadserende tur til Svalbard bringe hende ud af den melankoli og depression, som præger hendes dagligdag?

Hygge: Norske Ingvild H. Rishøis *Vinternoveller* bringer trøst og varme, selv om den i udgangspunktet handler om mennesker uden overskud til at klare hverdagen.

Den første novelle handler om den unge mor, der er på vej hjem fra børnehaven med datteren, der har tisset i

bukserne. Det er hamrende koldt, og de har kun 40 kr. til weekenden. Den anden novelle handler om en ung far, der netop er kommet ud af fængslet. Han får besøg af sin søn og vil gerne købe en hovedpude til drengen. Han magter ikke opgaven men får uventet hjælp. Den tredje novelle handler om 17-årige Rebekka, som en vinterdag flygter for at tage hånd om sine små søskende. Opgaven er vanskeligere end Rebekka kunne forstille sig, men også her dukker hjælpen op som et lille varmeblus i den strenge vinter.

Trille sang "og sådan er der altid et lille lys i mørket det står og blafrer der et sted". Det kunne være titlen på denne fine, lille novellesamling.

7. Til havs

Uhygge: Måske har du også prøvet at sejle med færger fra Rødby til Puttgarden, hvor formålet var at købe toldfri varer og hygge sig med vennerne? Svenskerne har deres egen version af disse toldfri ture, nemlig færger mellem Sverige og Finland. Det er ombord på sådan en færge Mats Strandbergs roman *Færger* udspiller sig.

Krydstogtskibet Baltic Charisma sejler dagligt mellem Stockholm og Finland med en blanding af familier, der skal fra det ene land til det andet, og partygæster, som udnytter de lave, toldfri alkoholpriser. Vi følger en række personer ombord på færgen fra den tidligere medarbejder Calle, som er på en romantisk tur med kæresten, til drengen Albin, som rejser sammen med sin familie. Men i stedet for en hyggelig og festlig overfart bliver turen et sandt mareridt. Midt på åbent hav afløses morskaben af et sanseløst blodbad, som det er umuligt at slippe væk fra.

Mats Strandberg skriver godt, og han formår både at fortælle den nære historie om f.eks. de meget realistiske problemer i drengen Albins familie, og at give den gas, når blodet står knæhøjt og realismen er røget ud af vinduet. Det er gyseligt underholdende.

Hygge: Heldigvis er ikke alle sejlture i Norden uhyggelige. Det er familien Kløvedal/Beha et bevis på. En stor del af familien Danmark har fulgt både Troels Kløvedals mange rejser over hele verden og senest sønnen Mikkel Beha og hans familie på deres togt op langs Norges kyst til Svalbard, hvor turen ender kun 100 sømil fra pakisen omkring Nordpolen. I 10 afsnit fulgte vi den kendte sejlerfamilie, og nu kan dvd'en *Kurs mod nord* lånes på biblioteket sammen med bøger og film om andre af deres rejser.

8. Musik, der bevæger

Uhygge: Musikken løber i blodet på *Lille Stjerne*, fra Lenart finder hende som spædbarn i skoven, til hun mange år senere forsøger at undslippe den dysfunktionelle families dræbende favntag. Hun skriger ikke, da han graver hende fri af jordbunden, men udstøder i stedet et rent E. Og musikken når ud til andre mennesker, forbinder dem

"Men i stedet for en hyggelig og festlig overfart bliver turen et sandt mareridt. Midt på åbent hav afløses morskaben af et sanseløst blodbad, som det er umuligt at slippe væk fra..."

til Lille Stjerne – og det kommer der en uforglemmelig historie ud af.

John Ajvide Lindqvist formår at fortælle historier, der trækker læseren dybt ind i en grum socialrealisme for derefter at lade et mere eller mindre unaturligt element finde vej ind i fortællingen som en foruroligende mol i en allerede dyster sang. I *Lille Stjerne* gør han på forunderlig vis musikken til noget, der rejser de små hår i nakken.

”...og da han kommer til sig selv igen, vågner han til en forandret verden. En verden hvor The Beatles ikke har eksisteret...”

Hygge: En anderledes sød, feel-good-historie er filmen *Yesterday* instrueret af Danny Boyle. Amatørmusikeren Jack Malik drømmer om at slå igennem, men det kniber med at få opmærksomhed. Han spiller for tomme huse med kun vennerne som publikum. Så en dag får Jack nok. Han vil lægge musikken på hylden. Men før han kommer så langt, bliver han kørt ned af en bus, og da han kommer til sig selv igen, vågner han til en forandret verden. En verden, hvor The Beatles ikke har eksisteret, og ingen udover Jack kender deres sange. Så hvad gør man, når man gerne vil slå igennem som musiker? Hvis du er vild med The Beatles, og holder af en hjertevarm komedie, er *Yesterday* en sikker – og hyggelig – vinder.

Tænd bare for alt lyset igen...

...og (u)hyggen forsvinder som damp fra tekoppen eller det hvide ansigt i mørket, alt efter hvad du har valgt blandt vores anbefalinger. Den virkelige verden kalder, og

den er ikke så let at dele op. Men husk, du kan altid vende tilbage til det, der passer dig bedst. Du skal bare åbne en bog. 📖

Omtalte bøger og film

Vi er fem, Matias Faldbakken
Svar på Helgas brev, Bergsveinn Birgisson
Skamskudt, Tor Even Svane
Fluefælden, Fredrik Sjöberg
Sommermærke, Stina Jackson
Jylland tur-retur, Søren B. Kristensen
Lille fugl, Lauri og Jaako Ahonen
Havblik, Kristin Marja Baldursdottir
Højlandet, Steinar Bragi
Sorg og camping, Lone Hørslev
Isfald, Liselotte Michelsens
Vinternoveller, Ingvild H. Rishøj
Færgeren, Mats Strandberg
Kurs mod nord, Mikkel Beha (DVD)
Lille stjerne, John Ajvide Lindqvist
Yesterday, Danny Boyle (DVD)

#horsenslæser

Stort tema om
Mørke & uhygge på
@Reolen

Lær mere | Hvorfor kan vi lide uhygge?

Hvad er det, der fascinerer os ved det uhyggelige? Det har filosoffer og forskere forsøgt at svare på siden Antikken, hvor Aristoteles foreslog, at der kan være en forløsning forbundet med at udsætte sig selv for frygt. Siden er der kommet mange andre forklaringer. Den freudianske tolkning taler om lyst til at opleve det forbudte, mens kulturhistorikere ser gysets monstre som en afspjeling af samfundet. Endelig har den danske forsker Mathias Clasen en darwinistisk tilgang: Han mener, at gysets mon-

stre minder os om virkelige farer fra dengang, vi levede på savannen. Og ligesom andre pattedyr slås for sjov for at træne færdigheder, de har brug for senere i livet, opsøger mennesket gys og gru for at lære sig selv bedre at kende. Vi lærer, hvordan vi reagerer i forskellige situationer, som – selvom de er fiktion – alligevel får virkelige følelser til at rulle i os. God horror kan lære os at forholde os til negative og voldsomme følelser i et sikkert miljø, hvor det ikke kan koste os livet.

“Det går bedre i et studierum”

*Christen Jeremis Sriraj,
Biblioteksbruger*

“I læseperioden kommer vi på biblioteket et par gange om ugen og læser op til eksamen. Det er svært at koncentrere sig derhjemme. Sengen er for tæt på, det er demotiverende. Det går bedre i et studierum og så spiller vi FIFA, når vi holder pause.

“Det er svært at koncentrere sig derhjemme...”

Jeg hørte om studierummene fra min søster og brugte det også lidt sidste år, da vi skrev SRP (studieretningsprojekt i gymnasiet, red.). Det er nemt at booke, og så kan man få god hjælp.”

#ditbibliotek

Du kan booke
dit møderum
lige her

Kærlighed på biblioteket

Nogle møder deres udkårne mellem boghylderne – andre nøjes med et lille kærlighedsboost. Det sidste er lige til at hente. Både hvis du er til romantiske klassikere, og hvis du foretrækker nyere litteratur om for eksempel tantra, vampyrkærlighed eller erotik.

Af Anna Mathilde Nielsen | Foto: Pexels

Jeg stod ved fantasy-hylden på biblioteket. Det var en mandag eftermiddag i læseferien. Jeg var 17 år og på udkig efter en bog til de lune junaftner, da jeg genkendte en stemme. Hele kroppen reagerede på ét sekund. Hjertet slog hurtigere, mit fokus havde forladt boghylden. Jeg nåede kun lige at tage mig sammen, før de drejede rundt om reolen og fik øje på mig: Den fyr, jeg var hemmeligt forelsket i, kom gående med en ven. De hilste, vi snakkede, jeg smilede til dem begge. Jeg aner ikke, hvad vi sagde til hinanden, for mit hoved var fuld af duften af hans jakke og synet af ham. Han havde hestehale, Warhammer-T-shirt og runde John Lennon-briller. Han duftede som solvarm træflis ved dugfald. Og jeg var totalt, mega forelsket. Om aftenen to dage efter bankede det på min hoveddør. Min mor åbnede og kaldte på mig. Udenfor stod... han! Vores øjne mødtes, jeg kunne knap nok trække vejret. Vi gik tavse ind på mit værelse, hvor vi satte os på sengen og holdt i hånden. Alle nerveender i min krop forlod deres faste pladser og fandt vej ned i håndfladen, hvor min hud rørte ved hans. Siddende der på min seng fortalte han, at han havde været forelsket i mig længe, men at hans ven fra biblioteket havde spurgt til, om jeg var single eller ej, hvorefter det var gået op for ham, at han hellere måtte skynde sig at score mig, før en anden gjorde. Havde det ikke været for Haderslev Biblioteks fantasyhylde, ville det aldrig være blevet os.

Biblioteket er fyldt med begær – undskyld, bøger...

I et stykke tid har det været svært at gå i byen, så hvor går man hen for at finde sig en kæreste, en date eller bare en flirt? Hvad med dit bibliotek? Du vil blive overrasket over hvor mange biblioteks-kærlighedshistorier, der findes. Og

"If you're lost, you can look and you will find me..."
Cindy Lauper

"This love is difficult, but it's real."
Taylor Swift

hvis du lige vil nøjes med at læse om det først, bare for lige at tjekke om det mon er noget for dig, det der kærlighed, så kan du få masser af action på biblioteket. For biblioteket er ikke kun gamle klassikere og svære fagbøger. Der er også masser af saftige historier på hylderne...

Hede tip

Erotisk litteratur er blevet mere socialt acceptabelt efter *Fifty Shades*-serien og *After*-serien blev voldsomt populære. Måske har du set filmene og synes, at de var meget uskyldige? Så prøv at læse bøgerne, for der er altså flere sveddryppende detaljer...

Black Dagger Brotherhood-serien er også en mulighed. Det er vampyrbøger – for voksne: Maskuline kriger-hanner kæmper imod onde eliminatorer og egne indre dæmoner, det sidste kan heldigvis fikses med hjælp fra den helt rigtige kvinde.

Er du mere til sød kærlighed, så prøv *Ærlighedsprojektet* af Clare Pooley, om en række ensomme, som mødes igennem en notesbog, hvor de skriver om deres virkelige liv – i modsætning til den facade af overskud og kontrol, de ellers foretrækker at vise frem.

Egentlige borgerkurser i erotik er nok ikke lige på træperne, men der er heldigvis interessante fagbøger, som tager erotik og sanselighed alvorligt, hvis du trænger til ny inspiration. Lån bøger om alt fra sensuel massage til tantra og kama sutra. 📖

"The sight of lovers feedeth those in love."

– Shakespeare

Kærlighedshistorier

(direkte fra biblioteket)

Ung kærlighed?

"Hvert år holder vi readathon for unge på biblioteket. De læser, pjatter og hygger. Et år så jeg to unge, som ikke kendte hinanden ved starten af arrangementet, men som snakkede og grinede meget sammen. Men imod slutningen af arrangementet, holdt de hinanden i hånden og kiggede genert væk, da jeg opdagede det... Hvad det blev til imellem dem senere, ved jeg ikke. Men fedt at se hvad samvær på biblioteket kan føre til..."

-En bibliotekar

En kæk låner

"Jeg havde ikke været mange dage i mit nye job, før jeg registrerede en meget flittig bruger, som stillede utrolig mange spørgsmål - og var pæn. Jeg lagde ikke noget i det, før han en dag sagde: "Vil du hjælpe mig med at sende den her mail?" Jeg satte mig for at hjælpe, men han havde ikke skrevet en modtageradresse. "Det er fordi mailen er til dig", lød det kært. Jeg læste den ikke, før jeg kom hjem. I mailen spurgte han, om vi skulle drikke en kop kaffe sammen, og det skulle vi da! Seks måneder efter var vi flyttet sammen, og efter yderligere seks måneder ventede vi barn sammen."

- L.

En rose fra en låner

"En af de faste lånere gav mig en rose og sagde, at han syntes, jeg var rigtig sød. Vi faldt i snak og var faktisk sammen i 5 år."

- Anonym

Kaffe, nej tak

"Efter en dag på et stort set tomt biblioteket, modtog jeg en mail fra en fyr, der skrev, at han var den låner, der lige var gået. Han havde fundet mit navn på hjemmesiden og ville gerne invitere mig på kaffe. Desværre havde jeg en kæreste og et barn, så jeg sagde nej tak, men var meget smigret."

- A.

Kærlighed | Også på film

På Filmstriben.dk kan du streamer masser af film om kærlighed - fra litterære filmatiseringer som fx *Madame Bovary*, *Anna Karenina* og *Jane Eyre* til mere moderne historier om kærlighed som i *Love Actually*, *Betty Blue* eller *Adèles Liv*.

Tip | 5 kærlige favoritter

1. *Lake house*, Kate Morton.
2. *Mit knap så perfekte liv*, Sophie Kinsella
3. *Ærlighedsprojektet*, Clare Pooley.
3. *Bridget Jones*, Helen Fielding
5. *Stolthed og Fordomme*, Jane Austen

"Love is life that lasts forever."

- Derek Jarman

At skrive livet

Ramt af Knausgård

Karl Ove Knausgård har for længst opnået litterær stjernestatus. Men hvorfor har denne norske forfatter kunnet lægge såvel læsere som anmeldere ned af begejstring verden over?

Af Line Louise Peters | Foto: André Løyning

For hjertet er livet enkelt: Det slår så længe det kan. Så stopper det." Med denne konstatering indleder Knausgård sit store romanværk. *Min kamp*. Værket er på seks bind, og tæller sammenlagt over 4100 sider. Man skal dog ikke lade sig afskrække af hverken berømmelse eller sideantal. Knausgård er overvældende menneskelig.

Min egen odysse med *Min kamp* begyndte for alvor sidste sommer. Jeg havde kun et år tilbage af min universitetsuddannelse i Nordisk Sprog og Litteratur og mente, at enhver litterat med respekt for sig selv bør have været igennem denne milepæl i skandinavisk litteratur.

Jeg er dig, Karl Ove!

Under min læsning af *Min kamp* skete der noget mærkeligt. Jo mere detaljeret jeg læste om Karl Oves liv, jo mere fik jeg oplevelsen af, at jeg sad og læste om mit eget liv. Siden har jeg erfaret, at netop denne følelse har adskillige andre sjovt nok haft under deres læsning af dette romanværk. Forklaringen, tror jeg, skal findes i, at Knausgård har et enestående blik for nogle eksistensvilkår i det moderne samfund, som mange kan nikke genkendende til. Han formår på forunderlig vis at forbinde de allermest private og grimme følelser for eksempel skyld, skam og jalousi med noget almenmenneskeligt.

"Værket er på seks bind, og tæller sammenlagt over 4100 sider. Man skal dog ikke lade sig afskrække af hverken berømmelse eller sideantal. Knausgård er overvældende menneskelig."

Døre ind til forfatterskabet

Har man ikke lige mod på at kaste sig over *Min kamp*, er der flere andre oplagte indgange til Knausgårds forfatterskab. Er man til de lidt kortere tekster, kan man med fordel starte i de fire poetiske årstidsbøger. Bøgerne startede egentlig som en gave til Knausgårds dengang ufødte datter.

Knausgård genfortryller i disse bøger verden ved at svinge sin tryllestav over alverdens fænomener fra toiletkummer til vatpinde. Alt sammen iblandet breve og dagbogsoptegninger i et forsøg på at byde datteren

velkommen til verden. Det er en fortryllende, forrygende og meget læseværdig opdagelsesrejse, Knausgård her tager såvel sin datter som os læsere med ud på.

"...forekommer udsigten til de mange tusinde sider i *Min kamp* som en uoverstigelig forhindring, får man med dette essay en god fornemmelse af Knausgårds skrivestil."

Knausgård er også i besiddelse af et stort essayistisk talent, og det løber som en rød tråd gennem hele hans forfatterskab. Her udfolder han sig om alskens emner, men ofte med det overordnede mål at forsøge at svare på, hvorfor vi mennesker overhovedet opsøger kunsten. Det lille letlæste essay *Uforvarende* (da. *Hvorfor skriver jeg?*) kan bestemt også anbefales som en dør ind til Knausgårds forfatterskab. Her får man "Knausgård i kortform", så forekommer udsigten til de mange tusinde sider i *Min kamp* som en uoverstigelig forhindring, får man med dette essay en god fornemmelse af Knausgårds skrivestil og måde at tænke på.

Hvor end man går hen i Knausgårds forfatterskab, tilbydes man altid et par nye briller at se verden med. For mit eget vedkommende tøver jeg ikke med at sige, at der vitterligt har været et før og et efter læsningen af *Min kamp*.

Forfatterskabet kort og godt

Karl Ove Knausgård debuterede tilbage i 1998 med romanen *Ute av verden* (da. *Ude af verden*). Knausgård blev som første debutant tildelt Kritikerprisen for denne roman, der i 2004 blev fulgt op af *En tid for alt* (da. *Alting har en tid*). Det var imidlertid med det selvbiografiske romanværk *Min kamp* fra 2009/2010 at Knausgård for alvor slog sin position fast, ikke bare på i Norden men også på verdensplan.

De fleste af Knausgårds essays er samlet i henholdsvis *Sjælens Amerika* og *I kyklopernes land*. Essayet om Knausgårds egen skrivning er udgivet selvstændigt under titlen *Uforvarende* (da. *Hvorfor skriver jeg?*). Forfatterskabet tæller også fire årstidsbøger: *Om høsten* (da. *Om efteråret*), *Om vinteren*, *Om våren* (*Om foråret*) samt *Om sommeren*.

Knausgård har interesseret sig en del for Edvard Munch og kuraterede i 2014 en stor udstilling på Munch-museet i Oslo. Denne interesse for Munch kan man læse meget mere om i *Så mye lengsel på så liten flate* (da. *Så megen længsel på så lille en flade*). I september 2020 udkom endnu en roman fra Knausgårds hånd, *Morgenstjernen*, hvori han er tilbage i fiktivt univers. Bogen er solgt til 13 lande, og den danske oversættelse er kommet. 📖

Knausgårds bøger

Romaner

Ude af verden, 2005
Alting har en tid, 2007
Min kamp 1, 2010
Min kamp 2, 2010
Min kamp 3, 2011
Min kamp 4, 2011
Min kamp 5, 2012
Min kamp 6, 2012
Fuglene under himlen, 2019
Morgenstjernen, 2020.

Essays

Sjælens Amerika, 2014
Om efteråret, 2015
Om vinteren, 2016
Om foråret, 2016
Om sommeren, 2017
I kyklopernes land: tekster 2009-18, 2020.

#horsenslæser

Lær mere | Autofiktion? Er det bøger om biler?

Autofiktion er nærmest et mix af selvbiografi og skønlitteratur, hvor privatliv og litteratur smelter sammen. I dag forstår vi autofiktionen sådan, at fortællingens jeg kan være identisk med forfatterens. Ofte fremhæves Karl Ove Knausgårds bogserie *Min kamp* som et eksempel, fordi Knausgård heri skriver om virkelige, nulevende mennesker og om selve arbejdet med at skrive bøgerne. Altså en bog om en bogs tilblivelse! Det bringer tankerne hen på Laurence Sternes *Tristram Shandy* (1759), der forsø-

ger at skrive livet 1:1, hvilket er ret sjovt. Men autofiktionen er ikke problemfri, for kan man bruge andre menneskers liv som plot i en roman? En anden norsk forfatter, der mindst lige så interessant og også en forfatter der skriver en form for autobiografi: Tomas Espedals bøger *Gå*, *Mod naturen* og *Mod kunsten* er store, vilde og poetiske læseoplevelser, der blander genrer og reviderer romangenren. I Danmark er der masser af eksempler på autobiografi – lige fra Jørgen Leth til Asta Olivia Nordenhof.

Masser af oplevelser på biblioteket

Det sker på biblioteket

Foredrag, sang, koncert, skriveskole, digitale kurser, forfatterbesøg, samfundsdebat, litteratursalon, søndagskaffe, læsekredse, streamede foredrag, fællessang, workshops, hjælp til slægtsforskning... og meget mere på Horsens Kommunes Biblioteker. Masser af oplevelser hver eneste sæson og selvfølgelig for både voksne og børn – som her hvor Sebastian Klein gæstede biblioteket.

horsensbibliotek.dk

I fængsel med din favoritforfatter

Hvert år besøger tusindvis af danske krimilæsere Horsens for at deltage i Krimimessen. Men hvorfor er krimien så populær, og hvad er det vi får ud af at mødes om den?

Af Thomas Behrmann, Formidler & Medprogramansvarlig | Foto: Arkiv

DEM KAN DU MØDE I ÅR

Lørdag d. 9. og søndag den 10. oktober åbner vi porten på Fængslet i Horsens til den 19. udgave af Krimimessen, hvor du blandt andre kan møde:

Sara Blædel & Mads Peder Nordbo

Jussi Adler-Olsen

Faber & Pedersen

Michael Katz Krefeld

Jens Henrik Jensen

KRIMIMESSEN
Horsens Kommunes
Biblioteker | 9.-10. OKTOBER 2021

LIG MED MERE

Nysgerrighed, spænding, efterforskning, opklaring, slut og gentag. Kan du genkende forløbet? Så er du sikkert ivrig krimilæser og elsker, når hjernen kværner derudad med at knække koder, løse mysterier og opklare mordgåde.

Den japanske krimiforfatter Keigo Higashino, som bl.a. har skrevet den roste *Den hengivne Hr. X*, siger det så rammende: "Nysgerrighed er det brændstof, der giver motorkraft til menneskets fremskridt". Med andre ord – vi flytter os når vi læser og nysgerrigheden pirres. Krimien tilbyder, at vi hægter os på en sirligt spundet ledetråd, som driver os fra et punkt til et andet og efterlader os med en fornemmelse af at være kommet videre. Vi er måske endda blevet klogere på verden og om ikke andet på os selv.

Krimien har for længst bevist sit værd som en langtidsholdbar genre med potentiale til både at afvige fra og udvikle sig indenfor dens rammer og konventioner.

Krimilæsning i top

Vi elsker krimien og læser gerne om makabre mord, hjernevidende mysterier og effektiv efterforskning igen og igen. Det gør den til en genre med rigtig mange læsere. Ifølge en undersøgelse fra Danmarks Statistik fra 2019 er krimien samlet set den mest populære genre på tværs af en lang række parametre.

I løbet af det sidste halvandet års tid har læselysten generelt været kraftigt opadgående. Litteraturen, herunder genrer som krimien, er ikke blot en flugt fra hverdagen, men også et redskab til at hjælpe os med at forstå og få greb om de ting, der foregår – både ude i samfundet og i vores eget lille mikrokosmos.

I fængsel med din favoritforfatter

Lysten til at læse og krimiens popularitet mærker vi

også i arbejdet med Nordeuropas største krimifestival, Krimimessen. For ligesom læselysten har været stærkt opadgående, kan vi kun sige det samme om forfatterne, forlagene og publikums opbakning til og begejstring for Krimimessen, som i foråret 2022 kan fejre 20 års jubilæum. Du skal dog ikke vente til april 2022 for at komme i fængsel med din favoritforfatter. For én af dette efterårs helt store begivenheder er Krimimessen 2021, som finder sted på Fængslet i Horsens i weekenden d. 9.-10. oktober.

Du skal heldigvis ikke vente til jubilæet i 2022 for at komme i fængsel med dine favoritforfattere – sæt kryds i kalenderen den 9.-10. oktober.

Krimimessen 2021

Når kalenderbladet vendes til efterår, naturen skifter kulør og porten på Fængslet åbnes lørdag morgen kl. 9.30 til lyden af regionens politiorkester, bliver det for 19. gang, at Krimimessen inviterer til krimifest og fælles fejring af genren. Den årlige messe er støt vokset med årene i både antallet af deltagende forfattere og

Krimimessen | 4 store øjeblikke gennem årene

1. Uskyldigt dømt

Kerry Max Cook sad 22 år på dødsgangen for en forbrydelse, han ikke havde begået. Han besøgte Krimimessen i 2008 med bogen *Chasing justice* om kampen for at få sit liv tilbage. Rørende og uforglemmeligt.

2. Han taler dansk!

Phillip Kerr gæstede Krimimessen i 2014, hvor han fik Palle Rosenkrantz-prisen for *En mand uden åndedræt*. Mr. Kerr overraskede alle ved at holde en stor del af sin takketale på dansk!

3. Et ægte fængsel!

Ian Rankin har gæstet Krimimessen flere gange, men da han første gang kom til Fængslet udbrød han overrasket "Oh, it's a real one!" Det var en overraskelse at det var et rigtigt fængsel, han kom til.

4. Mord på scenen

I 2012 var der drama på scenen da Øystein Wiik talte med Stéphanie Surrugue om *Dræbende applaus*. I krimien dør tenoren midt under den store arie. Forfatteren ville vise det i Horsens og havde allieret sig med en "morder" og en masse sceneblod. Kun interviewer og ganske få vidste det. En gimmick vi aldrig glemmer.

begejstrede krimilæsere. Hvert år besøger krimifans trofast Krimimessen på Fængslet for i selskab med både forfattere, forlag, foredragsholdere og fagfolk at være med til at hylde krimigenren.

Alt fra skovkantskrimi til retsmedicin

Krimimessen 2021 byder traditionen tro på et tætpakket program, der favner genren bredt og giver messens besøgende mulighed for at shoppe uhæmmet rundt i programpunkterne på de 7 scener. Med andre ord: Når man først har indløst billet til messen, kan man komme og gå til arrangementerne på de enkelte scener som man har lyst til.

Og der vil med garanti være noget for enhver, hvad enten man foretrækker klassisk whodunit, mørke seriemord, Nordic Noir, Arctic Noir, Domestic Noir, True Crime, Cozy Crime, politikrimi, historisk krimi, skovkantskrimi, hårrejsende horror eller måske skarptskåret retsalskrimi. Alt sammen præsenteret i en lang række samtaler med forfattere, efterforskere, retsmedicinere, psykologer og andre eksperter. Vi kommer i bund. For det er et spørgsmål om liv og død når vi læser. Forfatter Jesper Stein formulerer det sådan: "De folk der er her (...) det er dem der virkelig har et lidenskabeligt forhold til krimier". Og Sara Blædel udtaler: "Det er altid fedt at være her. I årenes løb har jeg fået et tilhørsforhold til Horsens, som gør, at det er lidt som at komme hjem".

Oplevelser på stribes... og mad og drikke

På scenerne i 2021 kan du bl.a. møde stjerneforfattere som Sara Blædel & Mads Peder Nordbo, Michael Katz Krefeld, Faber & Pedersen, Jens Henrik Jensen og ikke mindst tidligere drabschef Ove Dahl. Vi garanterer en fest af en messe med både etablerede navne og spirende debutanter, nye vinkler på genren, velkendte og populære programpunkter, et messeområde med hobevis af gode tilbud, mulighed for at tanke op med god mad og drikke og meget mere.

Krimimessen 2021 er også året, hvor Vestsalen,

Fængslets nye og topmoderne event- og konferencesale, bliver taget i brug. Den består af tre sale af forskellige størrelser med et samlet areal på 1200 m² og plads til 800 gæster. Alt sammen "bygget ind" i Fængslet, så stil og stemning er bevaret. Med andre ord – nyt og gammelt mødes på messen til oktober.

Krimimessen er lig med begejstring, entusiasme, dedikation, læseglæde, oplevelser, inspiration, hygge og Horsens. Krimimessen er lig med mere. Sæt kryds i kalenderen til Krimimessen 2021 d. 9.-10. oktober og Krimimessen 2022 d. 2.-3. april. Du finder billetter på krimimessen.dk

Dengang og nu

Den første krimimesse i 2001:
Varighed: 1 dag fra kl. 11-18.00
Sted: Horsens Ny teater
Deltagere: ca. 200
Scener: 1
Antal forfattere: 5

Den senest afholdte krimimesse i 2019:
Varighed: 2 dage fra ca. 10-17.00
Sted: Fængslet
Deltagere: ca. 7500
Scener: 8
Antal forfattere: ca. 110

Besøg krimimessen.dk

Jubilæum | Krimimessen for 20. gang i 2022

I weekenden d. 2.-3. april 2022 kan Krimimessen fejre 20 års jubilæum, og du er inviteret! "Hvor er tiden dog fløjet og hvor er de dog blevet store" – siger vi tit om børn og børnebørn og den tid, der har taget os alle med list. Det samme kan vi sige om Krimimessen som tog sin spæde start med en temadag om nordisk kriminallitteratur på Horsens Ny Teater søndag d. 28. oktober 2001. Her var knap 200 gæster samlet, primært biblioteksfolk, til nogle hyggelige timer i selskab med 5 nordiske krimiforfattere

på scenen. Med undtagelse af det efterfølgende år samt år 2020 har Krimimessen været der hvert år til både at agere udstillingsvindue for genren, og og gerningssted for en eviggyldig debat om dens potentialer og betydning for vores "læseliv" og vores samfundsopfattelse. Forfattere har gået fra at være debutanter til at blive store navne i løbet af messens levetid, og selve messen er gået fra at huse 200 deltagere til at kunne byde velkommen til 7500 deltagere.

Morgen sang?

På biblioteket har vi både Morgensang på udvalgte dage og almindelige fællessangsarrangementer. Læs mere om hvad fællessang kan, og kom så og syng sammen med os. Du bliver helt sikkert ikke i dårligt humør.

Af Sanne Hansen | Foto: Abdullah Ghatasheh, Pexels

På Horsens Bibliotek har vi længe tilbudt fællessang, og det har været et populært tilbud – også før Corona-epidemien fik sang på alles læber. Med fællessang er det lidt som med motion; man er altid i bedre humør efterfølgende.

Historisk har den danske fællessang lange rødder tilbage til det 19. århundredes dannelses- og vækkelsesbevægelser, bl.a. Grundtvigianismen, og med industrialiseringen blev det hurtigt tydeligt i arbejderbevægelsen, at sang i fællesskaber forener og giver pondus.

Under 2. Verdenskrig fik fællessangen nyt liv i form af Alsang, hvor danskere de første år af besættelsen sang fædrelandssange og udtrykte sammenhold og nationalfølelse ved store stævner.

Hjerner i takt

Men hvad er det, fællessangen gør ved os udover det åbenlyse: at vi føler samhørighed, når vi synger samme

ord og melodi på samme tid? Jamen, intet mindre end at vores hjerner kommer til at slå i takt! I hvert fald har en svensk forskergruppe påvist, at den ydre synkronisering, følges af en indre ditto. Hjerterytmе og vejrtrækning kommer simpelthen til at følges ad hos de involverede i fællessang.

Og så bliver vi gladere, for sang udløser endorfiner, kroppens eget morfin, som skaber følelser af velvære og lykke.

Der er altså masser af gode grunde til at syngesammen, og det gør vi danskere også i udstrakt grad til helt almindelige fødselsdage, juleaften, til Sankt Hans, og selvfølgelig, hvis der skulle være en fodboldkamp i gang. Nogle af os synger i badet, men vi synger altså også på biblioteket.

Se meget mere om de forskellige sang-arrangementer og meld dig til på hjemmesiden.

Kilder: levendekultur.kb.dk og videncenterforsang.dk

“Børn er de bedste kritikere.”

De nye vægmalerier i børneudlånet på Horsens Bibliotek skal skabe et rum, som børn har lyst til at være i. Kunstneren bag – Kim Hr. Holm – vil gerne nære fantasien og det eventyrlige og undgå konformitet. Men han har til gode at høre børnenes reaktion på værkerne.

Af Sanne Hansen | Foto: Kim Holm

Hvordan reagerer din datter, når hun får øje på den maledede trolde under broen i børneudlånet? Synes din søn om det eventyrlige træ på reposen og de små bog-finker på grenene? Det kunne kunstneren bag værkerne, Kim Hr. Holm, godt tænke sig at vide. Mens bibliotekerne var lukket ned, udsmykkede han med hjælp fra en assistent de store vægge i børneudlånet på Horsens Bibliotek. Der var masser af god respons fra bibliotekets ansatte, men reaktionerne fra brugerne efter genåbningen kender Kim Hr. Holm ikke endnu.

Hvad mener børnene?

"På mange måder er det børnene, jeg helst vil ha' feedback fra. For børn behøver alting ikke udpensles og forklares og give mening. Det er sådan en voksen ting", siger han, og fortæller om en oplevelse med en skulptur, han havde bygget. En mor og hendes 6-7-årige datter betragtede værket. Moderen var meget nysgerrig og stillede mange spørgsmål.

"Men datteren gav mig bare sådan et "JEG-forstår-det-godt-blik". Og det siger mig rigtig meget. Så har jeg ramt noget," konstaterer han.

"Omvendt er børn også mere direkte end voksne, når der er noget, de ikke forstår eller ikke kan lide."

Legen først!

Da Kim Hr. Holm påbegyndte arbejdet med malerierne, som skulle sammenkobles med bibliotekets Kulturskovs-tema, tog han som det første en runde mellem børneborgerne.

"Jeg har ikke selv børn, så jeg sætter mig altid lige lidt ind i materialet på stedet. Hvordan er børnebøger i dag? Hvilke idéer kan jeg bruge? Og så kan jeg godt lide at lege med ordspil og symbolik, så man som barn kan more sig lidt og gå på opdagelse. Der er også en lille smule læring i malerierne, HVIS MAN VIL DET! Det er altid legen, der er omdrejningspunktet for mig," betoner Kim Hr. Holm.

Stor detaljerighed er desuden kendetegnende for de færdige vægmalerier, og som beskuer kan man gå på "skattejagt" og finde ting, man ikke får øje på ved første øjekast. Detaljeringsgraden er vigtig for Kim Hr. Holm.

"Jeg går ikke ind og bruger en svamp til for eksempel at simulere en trækrone. Jeg kan godt lide at male – ikke hvert blad – men rigtig, rigtig mange små blade. Det er specifikt for min stil."

Det kendte i det nye

I malerierne ser man forskellige væsener afbildet. En læsehest, en bogorm, en bogfinke. Og nogle af figurerne giver – uden at være kopier – associationer til kendt litteratur. For eksempel en orm på en svamp.

"Den er jo min egen skabning, men har klare referencer til Alice i eventyrland. De der gråzoner, hvor jeg leger med noget, refererer til noget som en slags hyldest til kunstneren, er spændende. Fanart kan man kalde det

med et moderne udtryk," siger Kim Hr. Holm.

Et strejf af uhygge

Kim Hr. Holm arbejder bevidst med spændingsfeltet mellem det "søde" eventyrlige og det mere mørke. Trolde under broen ser sød og fjollet ud, mens den sidder og fisker, men er samtidig lidt i skjul i sin store hætte. Den har bid, men vi ved ikke, hvad der gemmer sig i vandet for enden af den spændte fiskesnøre.

"Når noget er lidt farligt, men tiltrækkende, så sætter det tanker i gang. Jeg arbejder meget med modsætninger, og så er jeg altid interesseret i det univers, der opstår mellem maleriet på væggen og den fantasi, man kommer med som barn eller voksen," forklarer Kim Hr. Holm, der også helt bevidst har malet en trolde, der ikke "passer ind i kasserne".

En trolde er ikke bare en trolde

"Hvis vi køber et computerspil til børn eller ser børne-TV, så er en trolde altid sådan én med pjuksket hår og smækbukser. Det er den moderne definition, og det er lidt ærgerligt, synes jeg. For hvis vi læser et gammelt eventyr, så ser trolde ikke sådan ud. De er ikke særligt ensartede, og jeg vil gerne udfordre den "moderne" konformitet."

Senest har Kim Hr. Holm også leveret en stor skulptur af en trolde til børneudlånet lavet i samarbejde med kunstner Jacob Egelund. Ambitionen for Kim Hr. Holm er, at værkerne gør børneudlånet til et sted, hvor det er sjovt, hyggeligt og spændende at opholde sig for børnene. Ofte oplever han, at beskuerne associerer og genkender noget af sig selv i de væsener, han maler.

"Og nogen gange siger folk til mig, at jeg kun maler mig selv! Det er jo ikke fordi, det er tiltænkt, men jeg kan da godt grine af det. Måske er alt, hvad man maler i virkeligheden et selvportræt?"

Vær med! | Gi' trolde navn!

Vores nye trolde har ikke fået et navn, men det skal der selvfølgelig gøres noget ved. I løbet af efteråret laver vi en konkurrence, hvor du kan komme med din idé til, hvad trolde skal hedde – og vinde lækre præmier. Hold øje med hjemmesiden.

Vinterbergs bagkatalog

Vi kender alle historien om *Druk* og filmens sejrige gang i den internationale filmverden. Men hvad gik forud for succesen i Thomas Vinterbergs produktion? Vi har taget et kig på instruktørens bagkatalog, som både rummer store succeser og enkelte skuffelser.

Af Jette S. F. Holst | Foto: Filmstriben

Søndag d. 25. april 2021 vandt Thomas Vinterberg og hele holdet bag filmen *Druk* en Oscar for International Feature Film. Det er blot fjerde gang, det er lykkedes for en dansk film. Tidligere har *Babettes gæstebud* instrueret af Gabriel Axel, *Pelle Erobreren* instrueret af Bille August og *Hævnen* instrueret af Susanne Bier vundet en Oscar. Men Vinterberg var også nomineret til en Oscar for Best Achievement in Directing som den første dansker nogensinde. Det er vildt og siger lidt om, hvilket talent Vinterberg besidder, også selvom han ikke vandt – denne gang.

Begyndelsen

Vinterberg startede sin filmkarriere med en række kortfilm, som kulminerede, da han i 1994 vandt prisen for Bedste Kortfilm ved Odense Internationale Film Festival for *Drengen, der gik baglæns*.

Et par år efter tog han springet til det store lærred med *De største helte*, der havde Thomas Bo Larsen i hovedrollen som bankrøveren Karsten, der sammen med vennen Peter (i skikkelse af Ulrich Thomsen) stikker af til Sverige med datteren Louise, da han opdager, at hendes stedfar ikke behandler hende ordentlig. Filmen vandt hele 3 Robert-priser for Bedste Mandlige Hovedrolle, Bedste Mandlige Birolle og Årets Filmmusik – og den blev også godt modtaget af publikum med lidt over 61.000 solgte biografbilletter.

Kulturmediet Soundvenue har i en artikel rangeret Vinterbergs film fra værst til bedst, og her kommer *De største helte* ind på en sjetteplads. Personligt ville jeg nok rangere den højere, fordi jeg er vild med filmens skønne humor.

Gennembrud

Soundvenues førsteplads er dog ikke til at komme uden om. Det er nemlig *Festen*, der havde premiere i 1998 og var den første af dogme-filmene. Dogme 95 var et kollektiv af filminstruktører bestående af bl.a. Lars von Trier og Thomas Vinterberg. Kollektivet nedsatte ti bud med regler og rammer for instruktørens brug af forskellige tekniske hjælpemidler, og anså dogme-bevægelsen som en redningsaktion for filmen som kunstart fremfor industri.

Festen blev en kolossal succes, og solgte over 400.000 billetter i biografen. Den vandt Juryens Pris ved Cannes Filmfestival, 7 Robert-priser, 2 Bodil-priser samt en lang række internationale filmpriser, og Thomas Vinterberg blev kåret som Årets Nye Europæiske Fund ved European Film Awards. Filmen kom også på Kulturministeriets kanon for film i 2006, hvor kanonudvalget kaldte den for "et familiedrama uden sidestykke i dansk filmhistorie", og det afsløres, at Vinterberg fandt inspiration til filmen i radioprogrammet Koplevs Krydsfelt. Her fortalte en mand ved navn Allan, hvordan han og søsteren igennem mange år blev seksuelt misbrugt af deres far, og at han ved farens 60-års fødselsdagsfest afslørede misbruget under en tale. Senere har det vist sig, at historien ikke var sand, men det gør jo ikke Vinterbergs film mindre god.

Efter Festen. Den svære... træer?

Ofte taler man om den svære to'er, men for Vinterbergs vedkommende var det snarere den svære tre'er. Efter *Festen* gik der fem år, før *It's All About Love* fik premiere, men hverken den eller Vinterbergs næste film, *Dear Wendy* blev særligt vel modtaget af hverken publikum eller anmeldere.

Vinterbergs Festen blev en kolossal succes og solgte over 400.000 billetter i biograferne. Se Festen med bibliotekslogin på Filmstriben.dk.

Begge film var udenlandske produktioner, og *Dear Wendy* havde endda manuskript af Vinterbergs dogme-bror, Lars von Trier.

I det hele taget har Vinterbergs udenlandske produktioner været hans mindst succesfulde, hvis man ser bort fra periodedramaet *Far From the Madding Crowd* fra 2015. Ikke engang den stort anlagte film *Kursk* fra 2019 om tragedien med den russiske ubåd, der sank tilbage i 2000, fik de danske biografgængere på banen, på trods af at det skulle være den dyreste af Vinterbergs film.

Det er dog heller ikke alle de danske film, der har været lige succesfulde. Vinterbergs første danske film i ni år, *En mand kommer hjem* fra 2007, solgte ikke ret mange billetter. Men herfra begyndte heldet at vende tilbage.

ikke mindst Nordisk Råds Filmpris. Mens hans næste film, *Jagten* fra 2013, blev hans største succes siden *Festen*. Over 650.000 indløste billet til filmen i biografen, det år kun overgået af Jussi Adler-Olsen filmatiseringen *Kvinden i buret*.

I filmen spiller Mads Mikkelsen hovedrollen som pædagogen Lucas, der bliver anklaget for pædofili og ender i en moderne heksejagt, hvor fakta og retssikkerhed sættes til side for massehysteri og selvtægt. *Jagten* blev nomineret til en Oscar for International Feature Film, og vandt et hav af priser. Bl.a. vandt Vinterberg Prize of the Ecumenical Jury i Cannes, mens Mikkelsen løb med prisen for Best Actor.

”...hans næste film *Jagten* fra 2013 blev hans største succes siden *Festen*. Over 650.000 indløste billet til filmen...”

Jagten bliver Oscar-nomineret

Vinterbergs filmatisering af Jonas T. Bengtssons roman *Submarino* vandt 5 Robert-priser, en nominering til Sølvbjørnen i Berlin og flere andre internationale priser samt

Filmatiseringen af Jonas T. Bengtssons Submarino vandt flere danske og internationale priser.

Soundvenue har placeret *Jagten* på tredjepladsen i sin gennemgang af Vinterbergs film med ordene: "Understøttet af en fortræffelig præstation fra Mads Mikkelsen forplanter Vinterberg følelsen af uretfærdighed dybt i tilskueren. Her viser Vinterberg, hvordan han på niveau med nogle af filmhistoriens største instruktører – fra Fritz Lang til Sidney Lumet – formår at bygge effektiv suspense op om en elementært gribende menneskelig historie."

Også *Kollektivet* fra 2016 blev en anmelder- og publikumssucces. Filmen bygger bl.a. på Vinterbergs egne erindringer om at vokse op i et kollektiv, og handler om et ægtepar spillet af Ulrich Thomsen og Trine Dyrholm, der beslutter sig for at starte et kollektiv, da de arver mandens barndomshjem i Hellerup.

Kollektivet solgte tæt på 296.000 biografbilletter og vandt masser af priser. Bl.a. vandt Trine Dyrholm både Sølvbjørnen i Berlin, en Robert og en Bodil for sin rolle som hustruen Anna, og anmelderne var generelt begejstrede. Kristeligt Dagblad skrev bl.a.: "Thomas Vinterbergs bedste film handler om børn, der udsættes for et eller andet overgreb eller en smerte, de har vanskeligt ved at rumme. Det gjaldt *Festen* og *Jagten*, og det gælder den aktuelle *Kollektivet*." Og så er vi fremme ved Vinterbergs seneste film og publikumsmæssige største succes.

Druk

Druk havde premiere d. 24. september 2020, og næsten 785.000 mennesker har set filmen i skrivende stund, på trods af COVID-19 nedlukning af biograferne i månedsvis.

"Udover en Oscar for International Feature Film og Vinterbergs instruktør-nominering har *Druk* vundet 41 filmpriser og har været nomineret til yderligere 55."

Historien om de fire gymnasielærere, der beslutter sig for at teste en teori om, at mennesket er født med en halv promille for lidt i blodet, er blevet en international succes. Det på trods af tragedien, der ramte Vinterberg undervejs, da hans teenagedatter døde i en trafikulykke fire dage inde i optagelserne. I et interview i Kristeligt Dagblad fortæller Vinterberg, hvordan det hjalp ham igennem at lave filmen sammen med venner, som havde kendt datteren Ida, siden hun blev født. Samtidig blev filmen mere en hyldest til livet end en hyldest til alkohol.

Udover en Oscar for International Feature Film og Vinterbergs instruktør-nominering har *Druk* vundet 41 filmpriser og har været nomineret til yderligere 55. Dermed er det også hans mest vindende film, tæt forfulgt af *Jagten*, der i alt vandt 37 priser, og *Festen* der vandt 28 priser.

En hold-indsats

Fælles for Thomas Vinterbergs bedste film er, at han både har skrevet og instrueret dem, og at han her arbejder sammen med folk, han kender. Mange af de bedste har han skrevet manuskriptet til sammen med Tobias Lindholm eller Mogens Rukov, ligesom han ofte har haft den prisbelønnede filmfotograf Anthony Dod Mantle eller danske Charlotte Bruus Christensen på billedsiden. Også på skuespillersiden går mange ansigter igen i flere af Vinterbergs produktioner. Ikke mindst Thomas Bo Larsen er et kendt ansigt i Vinterbergs film lige fra *De største helte* til *Druk*, men også Mads Mikkelsen, Magnus Millang og Trine Dyrberg har været med i flere Vinterberg produktioner.

Vinterbergs første danske film i ni år, *En mand kommer hjem fra 2007*, solgte ikke ret mange billetter.

De mindst succesfulde film har således været de udenlandske produktioner, hvor biografgængerne ofte har svigtet billetsalget. Ser man på Soundvenues liste ligger de udenlandske film fra 8. pladsen (*Far From the Mad-ding Crowd*) til 11. pladsen (*Dear Wendy*). Problemet med den slags lister er dog, at også gode film kan ende længere nede på listen, end de fortjener, fordi der nu engang skal være en film på hver placering. Så hvis du synes, at *Når en mand kommer hjem* er Vinterbergs sjoveste film, så virker det helt urimeligt, at den er endt på en 12. plads.

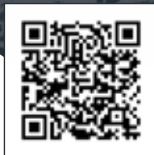
Derfor – lad ikke andres lister afgøre din smag, men lav din egen vurdering. Og husk at du kan låne de fleste af Thomas Vinterbergs film på biblioteket eller streame dem med bibliotekslogin på Filmstriben.dk. 📺

The End

Den dyreste af Vinterbergs film, *Kursk* fra 2019, fik ikke danskerne i biografen, men det er en god film, som du kan se på Filmstriben.dk.

Vi anbefaler
Ugens film
se mere her:

Tip | Jettes 5 favoritter

1. *Druk*, 2020. Skøn med alvorlig undertone.
2. *Festen*, 1998. Fedt at opleve Dogme første gang.
3. *Jagten*, 2013. Mikkelsen leverer pragtpræstation.
4. *De største helte*, 1996. Herlig, skæv humor.
5. *Kursk*, 2019. Gribende og vigtig.

Vinterbergs spillefilm

Ud over spillefilmene, har Thomas Vinterberg også lavet flere kort- og TV-film.

Druk, 2020
Kursk, 2019
Kollektivet, 2016
Far from the Madding Crowd, 2015
Jagten, 2013
Submarino, 2010
En mand kommer hjem, 2007
Dear Wendy, 2005
It's All About Love, 2002
Festen, 1998
De største helte, 1996
Drengen der gik baglæns, 1994

Se film med bibliotekslogin
på Filmstriben.dk

Lær med legeteket

Her finder du lærerigt legetøj, terapidyner og tumlemøbler – lige til at låne.

Foredrag, koncert, debat

Fra Holger Bech til Kaare Norge. Salen er fyldt med oplevelser.

Fællessang og samvær

Det er skønt at synge sammen, så kom og vær med.

Snak og søndagskaffe

Vi inviterer til kaffe, snak, selskab og basser – helt uformelt.

Gaming med vennerne

4 toptunede computere står klar til dig og vennerne – book tid og spil løs.

Litteratursalon

Vi taler om alle former for litteratur – og deler oplevelserne med dig.

Lån et møderum

Til studie, brætspil eller din forenings årlige møde.

Lær nyt – ta' et kursus

Lær om slægtsforskning, IT-sikkerhed eller få et lynkursus i din iPhone.

Hyggeaften med brætspil?

Lån brætspil på biblioteket og fyld slikskålen op.

Læs med en hund

Når børn læser med hunde, giver det læselysten et frisk pust.

Brug værkstedet

Skal du trykke på en T-shirt, bygge en robot eller lære om læder?

Print & scan

Skal du printe en returlabel, en billet eller en festsang, så kig forbi.

Biblioteket er meget mere end bøger

Det kan du på biblioteket

Er du også glad for litteratur?

Kom og hør Lida og mange andre af bibliotekets ansatte fortælle om den litteratur og de fortællinger, vi brænder for. Litteratursalon er typisk torsdag formiddag på 1. sal – men du kan se mere på hjemmesiden, hvor du også kan se, hvad vi taler om hvornår. Måske din næste store læseoplevelse?

0,-

Foto: Jonas Sandager Brammer Møller

Se alle tilbud på hjemmesiden

Fantasy fra Østen...

Drager, spåkoner, vampyrer. Fantasyverdenen virker eksotisk på os på grund af det fremmedartede. I ordets egentlige forstand er fantasy dog sjældent eksotisk men næsten altid bygget på vestlig kultur tilsat magi. Men der er et nybrud på vej, for fantasy vokser i øst. Anna lukker op for genren.

Af Anna Mathilde Nielsen | Foto: Lian Rodriguez/Pexels

Tip | Annas 5 favoritter

1. *Harry Potter*, J. K. Rowling
2. *Det gyldne kompas*, Philip Pullmann
3. *Skammerens datter*, Lene Kaaberbøl
4. *Løvindens sang*, Tamora Pierce
5. *Throne of glass*, Sarah J. Maas

Prøv at tænke ovre det: Hvilken hudfarve har børnene i Narnia? Minder Hogwarts mest om en europæisk kostskole eller en afrikansk landsbyskole? Læser vi oftest om riddere eller samuraier i middelalder-fantasy? Det var ikke noget, jeg lagde mærke til før i tiden, for som sagt føles fantasyuniverser jo eksotiske alene fordi de ikke er som mit liv: Jeg har hverken skoletimer i forvandling, elverpiger i baghaven eller allergi overfor hvidløg og sollys. Men en dag gik det op for mig, at selvom vi i fantasy læser om steder og navne og væsner, som vi ikke kender fra vores hverdag, så er de alligevel baseret på noget kendt.

Det meste fantasy stammer fra en vestlig sprogstamme, vestlig folketro og vestligt værdisæt. J. R. R. Tolkien, som på mange måder er faderen til fantasygenren, studerede oldnordisk og oldengelsk, han studerede også nordisk mytologi og folkløse – og brugte disse studier, når han skrev sine bøger. Derfor har fantasygenren fra starten været præget af vestlig (og nordisk) folketro, hvilket har påvirket hele genren, for alle som har været inspireret af Tolkien, har båret den tradition med sig.

Nyt og spændende

Men der er begyndt at ske noget nyt indenfor fantasygenren: Der kommer flere og flere fantasybøger baseret på asiatisk, arabisk, afrikansk osv. kultur og –folketro. Og så bliver det for alvor eksotisk... For vi ved alle nogen lunde, hvad man skal forvente sig af fx en vampyr. Også selvom der er stor forskel på om man læser Bram Stoker eller Ann Rice eller Stephenie Meyer. For alle vestlige bøger, som handler om vampyrer, trækker alligevel på en fælles kulturel forståelse, som er opstået først i folketroen og derefter formet af kulturen og kunsten – og i dette tilfælde især litteraturen. Men når man første gang støder på en flaskeånd eller en kinesisk lykkedrage, er det svært at vide, hvad man skal forvente. Det betyder, at man som vestlig læser bliver udfordret lidt. Og det er faktisk ret fedt!

Inspireret af østlig mytologi

Som eksempel på ikke-vestlig fantasy vil jeg nævne Sabaa Tahirs *An ember in the ashes*-serie. Den er oversat til dansk, selvom seriebetegnelsen fortsat er engelsk. Første bog i serien hedder *Det ulmende oprør*. Det er en

serie på 4 bøger, men den fjerde er endnu ikke oversat til dansk. Første bog starter med den lærde pige Laia, som forsøger at hjælpe sit undertrykte folk og sin tilfangetagne bror, og om Elias, som er en del af kejserens hær, men som længes efter at bryde fri af det tyranni, som han oplæres til at udføre. I løbet af serien spidser det hele dog yderligere til, da Kejseren dør og efterlader riget til den stærkeste kriger, samtidig med at langt større magter vækkes til live... Det er en spændende, barsk og god historie. Så langt, så godt – det lyder jo ikke meget anderledes end noget, vi har læst før.

Eller hvad?

”En djinn er en farlig og usynlig ørkenånd, som kommer fra folketroen i den muslimske del af verden, men opstod før islam...”

Først er der naturen. Der er mange ørkenlandskaber og klippeformationer, rødt støv og blændende varme. Man møder også et nomade-folk. Det er ikke synderligt velkendt for en bleg dansker som mig.

Så er der navnene. Der er masser af navne på steder og personer, som lyder mellemøstlige eller på anden vis fremmedartede i mine ører.

Og så er der de overnaturlige væsner.

Den største fjende af dem alle er de urgamle, uovervindelige ”djinn”. En djinn er en farlig og usynlig ørkenånd, som kommer fra folketroen i den muslimske del af verden, men opstod før islam overhovedet blev opfundet! Ordet betyder egentlig dæmon. Det er også fra disse djinn, at man har fået idéen til flaskeånder, som vi på engelsk kender som en ”genie in a bottle” – man kan høre på navnet, at det kommer af det samme.

”Og fantasygenren (...) får en ny dybde og kan igen overraske.”

Der er meget at vinde

Det er vigtigt for folk fra andre kulturer, at deres kultur, værdier og mytologier også er repræsenteret i en verden, hvor den vestlige magt er kolossal og hvor globaliseringen går lynhurtigt.

Kinesisk fantasy på eReolen Global

På eReolen Global har du adgang til e-bøger og lydbøger på engelsk, og her er der et større udvalg af ikke-vestlig baseret fantasy. Fx kinesisk fantasy som *The Poppy War* af R. F. Kuang. Det er en fantasyhistorie inspireret af Kinas blodige historie.

#vielskerfantasy

Men det er også spændende for os i vesten. Verden føles større, mere eventyrlig og spændende. Og fantasygenren, som jeg efterhånden kender så godt, at jeg let kommer til at kede mig, får en ny dybde og kan igen overraske. Der er rigtig meget at vinde ved at læse fantasy, som er baseret på ikke-vestlige myter. Prøv selv. 📖

Lær mer' | Fantasy om afrikanske myter og hinduisme, tjek!

På biblioteket kan du låne *Children of Blood and Bone* af Tomi Adeyemi – fantasy inspireret af afrikanske myter. Er det lige dig, så tjek også fantasy med afsæt i hinduismen. *Aru Shah*-serien af Ros-

hani Chokshi handler om pigen Aru, som bliver viklet ind i et eventyr, hvor hun møder karakterer og oplever historier fra hinduismen, som forfatteren selv er vokset op med. De kan lånes på biblioteket.

Skær, print eller tryk

Vores værksted er efterhånden toptunet og mangler bare dig, din hobby og måske dine venner. Gå i krig med krea, posterprint eller upcycling af T-shirts.

Af Emma Rosenkrantz Maack Sørensen | Foto: Pexels

Bibliotekets værksted, som er placeret i stuen på Horsens Bibliotek, er blevet opgraderet og vi har fået flere nye maskiner og en del værktøj i hus. Der er altså rig mulighed for at afprøve ny teknologi og håndværksmæssige teknikker – og måske dele din hobby, din viden og dit håndværk med andre? Vi vil gerne se, hvad du nørder med.

”I det åbne værksted kan du komme for at reparere noget gammelt eller skabe noget helt nyt.”

I Værkstedet arbejder vi på at du kan lave din egen plakat til stuen eller børneværelset på vores storformatprinter eller få trykt din sjoveste vittighed på din yndlings T-shirt. I det åbne værksted kan du komme for at reparere noget gammelt eller skabe noget helt nyt. Vi har rammerne og viser dig hvordan du bruger maskinerne, om det så er 3D-printer eller en loddekolbe, du vil give dig i kast med.

Hold øje med workshops

Vi tilbyder løbende workshops for dig, der er vild med at prøve noget nyt, tænke kreativt og bruge dine hænder. Hold øje med vores hjemmeside, når vi udbyder workshops i 3D design, vinylcutter, plakater og mange andre ting. Har du selv en god idé til udfoldelser i værkstedet, så tøv ikke med at tage fat i personalet. Vi elsker at nørde og vil gerne have dig med. 📍

Ta' fat i os med
din egen idé
til værkstedet

Det er dit værksted, så vær med til at sætte dit præg på det..

På værkstedet finder du fx...

3D printer & vinylcutter
Loddekolber
Storformatprinter
Læderværktøj
Diverse håndværktøj
Dremmel & varmpistol
Varmpresser til tekstiltryk
Hobbyknive & sakse
og meget mere...

Kom og skab dig!

Læs om strik

(og hækling, knipling, knytning og macramé)

Hækling og strikning har fået en renæssance, og bøger om forskelligt håndarbejde er populære. Emma fortæller om udvalgte eksemplarer.

Jeg er vild med at strikke og hække, og heldigvis er der det seneste år kommet mange nye bøger med mønstre med et moderne udtryk. Opskrifterne er fulde af nye teknikker og særlige detaljer, der gør det både sjovt at lave og fedt at bruge. Og når garn omdannes til strik er fremgangsmåden oppefra og ned populær og med god grund. For det giver mulighed for at prøve på undervejs og tilpasse, hvor der er behov. Lær det i bogen *Cocoknits sweater workshop: monteringsfri strik oppefra og ned* af Julie Weisenberger. At monteringen også er aflyst er for mange et plus, for så er du færdig, når garnet slipper pindene.

Det samme gør sig stort set gældende for Lene Holme Samsøes bog *Mig & mini strik*, som giver dig sødt strik til de små og moderne, feminine opskrifter til kvinder.

I hæklebogen *1-2-3 bæredygtig* af Birgitte Sølvsten får du opskrifter på hæklede indkøbsnet, så du kan droppe plastikposerne, men fokus på bæredygtighed er også rykket ind i vores stuer, hvor store grønne planter pryder vores hjem. Og hvis du har svært ved at holde liv i grønne planter, er der råd at hente i *Hæklede kaktus og andre sukkulenter*, hvor du finder nemme hækloproskrifter på

planter til vindueskarmen - og de går aldrig ud.

Macramé skal der til

Er du ikke til strik eller hækling, byder biblioteket også på andet spændende med garn og tråd. Du kan brodere, kniple, knytte eller lave macramé, som det så fint hedder. Macramé er endnu et gammelt håndarbejde, som har fået en renæssance, og det er nemt at komme i gang og kræver kun enkle materialer, du måske allerede har liggende. Med bogen *Macramé* af Kat Hartmann kan du lære forskellige knytteteknikker - herunder kan du se, hvordan du selv kan knytte en planteophænger. 📖

Tip | Emmas 3 favoritter

1. *Mig & mini strik*, Lene Holme Samsø
2. *Macramé*, Kat Hartmann
3. *1-2-3 bæredygtig*, Birgitte Sølvsten

Lær mere | Lav dit eget macramé ophæng

Du skal bruge bogen *Macramé* af Kat Hartmann til de forskellige knytteteknikker.

Du skal bruge:
En urtepotte
6 stykker 4 m. snor
En ring
Evt. et par perler

Find midten af de 6 stykker snor og sæt dem i en lykke på ringen, så der nu hænger 12 snore ned fra ringen.

Brug de 2 yderste snore i hver side til at binde en fladknobsplætning hen over og under resten af snorene i ca. 10 cm.

Del snorene i tre grupper på hver fire snore og lav en fladknobsplætning på 5 cm. i de tre grupper. Påsæt perler og lav knytninger fra bogen så planteophængerens får den ønskede længde.

Bind tre fladknob efter hinanden i hver gruppe, mål ca. 5-7 cm ned og saml derefter to snore fra forskellige grupper og bind et enkelt fladknob. Gentag, så snorene danner et net.

Mål 5-7 cm. fra sidste knob og saml til sidst alle snorene med et vikleknob, så din urtepotte passer i nettet og bliver holdt fast.

Film, bøger og avisen online?

Biblioteket er fysiske bøger, kurser, møderum og meget mere. Men det er også digitalt. Kig forbi hjemmesiden og se hvor mange digitale tilbud du kan benytte, når du er oprettet som låner - lige fra filmstreaming på Filmstriben over online aviser og magasiner via PressReader til lydbøger på eReolen.

horsensbibliotek.dk

Hele biblioteket
i én app

Hent appen Biblioteket
hvor du henter apps

Få bibliotek i din smartphone

Kom og hør med, når Janus og andre fortæller om, hvordan du bliver fortrolig med din iPhone, kommer på facebook eller redigerer dine ferie billeder. Vi har kurser, der klæder dig på til det digitale - og kurser og foredrag om hvordan du beskytter dine data og holder hackerne ude. Se mere på hjemmesiden.

25,-

Foto: Jonas Sandager Brammer Møller

Se alle kurser om digitale emner på hjemmesiden

Tag din kultur med i skoven

Vi har sat lyd til kulturen - vil du være med?

Vi har kastet os over den hastigt voksende podcast-genre. Resultatet er en ny, nem og bærbar adgang til den kulturformidling, der er én af bibliotekets hjørnesten. Lynhurtige anbefalinger eller dybdegående podcasts. Du bestemmer.

Af Thomas Vang Glud | Foto: Olenka Sergienko/Pexels

Podcast | Har du en god idé?

Har du en god idé til en podcast, så skriv til os på tvgl@horsens.dk eller tag fat i os når du er på biblioteket. Det kan være, du gerne vil vide mere om et emne, en lokal kunstner eller dele din glæde ved brætspil? Vi vil meget gerne have input - måske inviterer vi dig ind til en snak foran mikrofonen.

På sigt skal biblioteksbrugere kunne benytte podcaststudiet og få kurser i at optage og udgive. Foto: Brett Sayles/Pexels

På kort tid er podcast gået fra at være nichefænomen til at have bred udbredelse, og i 2020 lyttede 40% af den danske befolkning til podcasts. Det er bl.a. den tendens, der ligger bag Horsens Kommunes Bibliotekers nyeste initiativ. En podcast virker mere personlig, der er en stemme bag. Og du kan lytte på tidspunkter, hvor det ville være upraktisk at læse – på en gåtur i skoven, en løbetur eller når gulvet skal vaskes. Sådant bruger biblioteksleder på Horsens Kommunes Biblioteker, Claus Hagstrøm, da også selv mediet.

”En podcast kan nemt tage en halv time. Og man kan lytte til den, når det passer ind i ens liv – uanset om man er i løbesko eller i Netto. Desuden er det at lytte en kjærkommen pause fra skærmene, der fylder meget i vores hverdag,” siger Claus Hagstrøm.

En anden frekvens

Bibliotekets podcast er let tilgængelig via streamingtjenester eller bibliotekets hjemmeside, og det spiller også en rolle for os, at lydstreaming er mest udbredt blandt de yngre – det er nemlig en målgruppe biblioteket typisk har lidt sværere ved at nå.

”Selv om vi også laver podcast til de modne biblioteksbrugere, betyder det, at vi er til stede hvor en del af den yngre målgruppe i forvejen er. Vi får på den måde en anden frekvens til vores formidling,” fortæller Claus Hagstrøm.

Både fordybelse og lynhurtige kulturtips

Vores podcast har ind til videre to ben. Den mere dybdegående podcast, *Kulturskoven*, supplerer temaer, som for eksempel det aktuelle samarbejde med DR om temaet ’bevægelse’. Her har vi talt med lokale kulturpersonligheder om ’kultur, der bevæger’, og resultatet er en lille serie,

hvis to første afsnit allerede er tilgængelige. Denne længere podcast suppleres af en kort, egentlig podcast, vi kalder den *Friske Faustnumre*, om det nyeste indenfor alt fra faglitteratur og skønlitteratur til film og musik.

”Det er oppe i tiden, at ting er let tilgængelige, og at man hurtigt kan orientere sig. Derfor har vi siden februar lavet en række korte podcasts om alt det nye, vi hver uge køber ind til hylderne. Det er lynhurtige, levende kulturtips, man kan tage med på farten,” fortæller Claus Hagstrøm.

”Vi vil være samskabende med vores brugere – præcis som vi er i vores værksted i stueetagen.”

Invitation til biblioteksbrugere

Ind til videre står bibliotekets medarbejdere både for indhold og produktion, men på sigt skal biblioteksbrugere kunne benytte podcaststudiet og få kurser i at optage og udgive.

”Vi vil være samskabende med vores brugere – præcis som vi er i vores værksted i stueetagen. Derfor vil vi også lære fra os og stille ressourcer til rådighed, så bibliotekets brugere kan lære at lave podcasts. Måske kan vi endda lave nogle af dem sammen med brugerne,” håber Claus Hagstrøm.

I læsningens forsamlingshus

I juni 2021 afholdt vi for anden gang Litteraturdage på Horsens Bibliotek. Få en fornemmelse af passionen for litteraturen, når Nina fortæller - måske ses vi så til Litteraturdage 2022?

Af Nina Wegner | Foto: Anete Lusina, Pexels

Skriveskole for unge

Får ord dig til
at svæve?

Er du mellem 13 og 18 år gammel, så kom og skriv på biblioteket. I samarbejde med Horsens Ungdomsskole får du et gratis forløb på 10 undervisningsgange hen over efteråret. Underviser er Mette Høppner Jacobsen.

Se mere på hjemmesiden

En af Danmarks væsentligste digtere, Søren Ulrik Thomsen, gæstede Litteraturdage 2021. Foto: Thomas Vang Glud

Juni er årets første sommermåned, og for mange er sommerglæder også læseglæder. Derfor inviterede vi fra den 8.-10. juni for anden gang til hyggelige og lærerige Litteraturdage på Horsens bibliotek. Højskolesangbogen blev åbnet, og lyse stemmer løftede sig hver morgen, inden litteraturfortællingerne foldede sig ud. Fællessangen, samværet og samtalerne om litteraturen fyldte salen med højskolestemning og en atmosfære af ro, nærvær og fællesskab.

Kun anden gang

Første gang vi afholdt Litteraturdage, i juni 2020, hørte vi om Karl Ove Knausgård, Johannes Møllehave, Henning Mortensen, Lars Saabye Christensen og flere andre forfattere. Lise Vandborg fra Litteratursiden fortalte om litterære tendenser i 10'erne, og hele vejen igennem var der fokus på læselyst og litteraturen som grundlag for empati, udsyn og viden. Oplæsning af digte og proosatekster bandt dagenes programpunkter sammen.

I juni 2021 afholdt vi så Litteraturdage for anden gang. Vi fik besøg af forfatterne Jesper Stein, Merete Pryds Helle, Søren Ulrik Thomsen og vores lokale debutant Glenn Bech, som har fået fremragende anmeldelser for sin debutroman *Farskibet*. Også Shakespeare, Lise Nørgaard og Pia Juul stak hovedet forbi - nåh ja, altså i form af underholdende oplæg fra Niels Brunse, Line Louise Peters og Charlotte Kastberg Kæselser.

Dagenes programpunkter blev også denne gang bundet sammen af booktalk og formidling af klassikere fra bibliotekets litteratur-passionerede personale.

Kommet for at blive

Litteraturdagene på Horsens Bibliotek er kommet for at

blive. De har et bredt fokus, så der er noget for enhver smag, og forfattere, forlag og litteraturformidlere sikrer, at vi kommer rundt om og ind i litteraturen.

“Vi dykker ned i teksterne. Vi får overblik og ser sammenhænge. Det åbner mulighed for samtaler mellem forfattere og læsere.”

Vi dykker ned i teksterne. Vi får overblik og ser sammenhænge. Det åbner mulighed for samtaler mellem forfattere og læsere og udveksling af gode læseoplevelser læserne imellem.

Litteraturdage 2022

Biblioteket er litteraturens og læsningens forsamlingshus, og derfor inviterer vi selvfølgelig også på Litteraturdage i 2022. Hvem vi får besøg af, og hvilke værker vi skal snakke om og begejstres af, skal vi nok fortælle dig om, når vi nærmer os. Hold øje med hjemmesiden og Facebook. Vi glæder os til at se dig til endnu mere læselyst i 2022. 📖

“Åh, et kapitel mere”

*Eva Buxbom,
Biblioteksbruger*

“Jeg kan godt lī at sidde her pā biblioteket og læse. Tilgængeligheden – den måde, bøgerne er sat op pā, sā man kan se mange forskellige. Farverne, planterne... Det lyder lidt sjovt, men jeg kan godt lī, at der er forskellige stole. Hvis jeg skriver en ansøgning, sidder jeg ved et bord, hvis jeg læser, sætter jeg mig i en sofa eller lænestol.

Jeg ser biblioteket som et fristed. Jeg elsker bøger – at gā rundt om dem og se pā dem. Min far gav mig kærligheden til litteratur. Han læste altid for os, inden vi skulle sove. Det var vidunderligt, og vi tiggede “Åh, et kapitel mere, et kapitel mere!”

“Det ville være deprimerende at undvære litteratur”

Det ville være deprimerende at undvære litteratur. Fortællingerne har noget almenmenneskeligt, vi alle kan genkende og se os selv i. Som for eksempel heltene, der kæmper med problemer og udfordringer. D’artagnan i *De tre Musketere*... man kan overføre noget. Det er det, historier kan: Gī mod og glæde!”

#ditbibliotek

Nu kan du låne brætspil

Se alle vores
brætspil og
reserver her:

Dixit, Hanabi, Bang!

Nu kan du låne brætspil på biblioteket. Tag dem med hjem eller spil her. Du kan vælge mellem 20 forskellige moderne designer-brætspil - lige fra hurtige festspil til krævende strategispil. Vores udvalg dækker bredt på parametre som spillerantal, spilletid og mekanikker. Du kan låne spillene i 14 dage - og du må låne, så mange du vil ad gangen. Alle regelbøger er selvfølgelig på dansk.

Go'fornøjelse

Husk Gamingugen i uge 45

Kære sol! Jeg føler mig dig
så nær. Og dog så fjern. Måske
skyldes det skyerne. Måske
at jeg sov så dårligt i nat.

•
Kære sol. Du har et rigtig
godt budskab. Og du fremfører
det helt perfekt. Dag efter dag.
Bare bliv ved på den måde.

- Rasmus Nikolajsen, *Tilbage til naturen*

Horsens Kommunes Biblioteker

Tobaksgården 12
8700 Horsens
Telefon: 76 29 24 00
www.horsensbibliotek.dk

Horsens Kommunes
Biblioteker